

La síndria (III)

(ALDC, V, 1114. La síndria)

En aquest mapa tractarem de la variació lèxica del nom d'aquesta cucurbitàcia. *Síndria*, fruit de la *síndriera* (*Citrullus lanatus*), prové de l'àr. vg. SINDĪA (cl. БАТІ́ІА SINDĪA 'albudeca o meló del país de Sind [Índia]'), amb una *r* per encreuament amb *cidra/cidria* 'fruit cítric' (DECat), simplement paràsita (com la de *alfàbrega*) (Corriente) o per atracció formal de *síndria* 'bastida d'una volta'; var. *sindri*, *xíndria*, *xindri* (veg. mapes 595 i 619), *sindra* 6, 88.

El nucli *meló* (s. XIII), del llat. MELŌNE, reducció del gr. ΜΕΛΟΠΕΠŌΝ 'espècie de meló', s'ha acompanyat de determinants: *meló d'Alger*, documentat al s. XVII (Martines, 2002: 163-164), relacionat amb la procedència (com *meló de moro*); *meló d'aigua*, germà de *melón de agua*, que trobem a Andalusia oriental, Múrcia, la Manxa,

gran part d'Aragó i punts de Sòria i Guadalajara, àrea d'on podria haver passat al val. (Martines, 2002: 163-164), i *meló roig*, pel color de la polpa. *Melona* 159 és el femení augmentatiu de *meló* (com *saca*, de *sac*; *anella*, de *anell*). El ross. *pastecca* és un manlleu al fr. *pastèque*, on és alteració gràfica i fonètica de *pateque* (< àr. БАТІ́ІА). *Sandia* és un manlleu al cast. *sandía*.

Geogràficament, *síndria* ocupa pràcticament el Principat, les Balears i l'Alguer, mentre que la resta del domini ha apostat, segurament superant una primera capa de *síndria*, per *meló d'Alger*, *meló de moro* i *meló d'aigua*.

Són mots normatius *síndria*, *meló d'Alger*, *meló de moro* i *meló d'aigua*, des del DG1, 1932.

